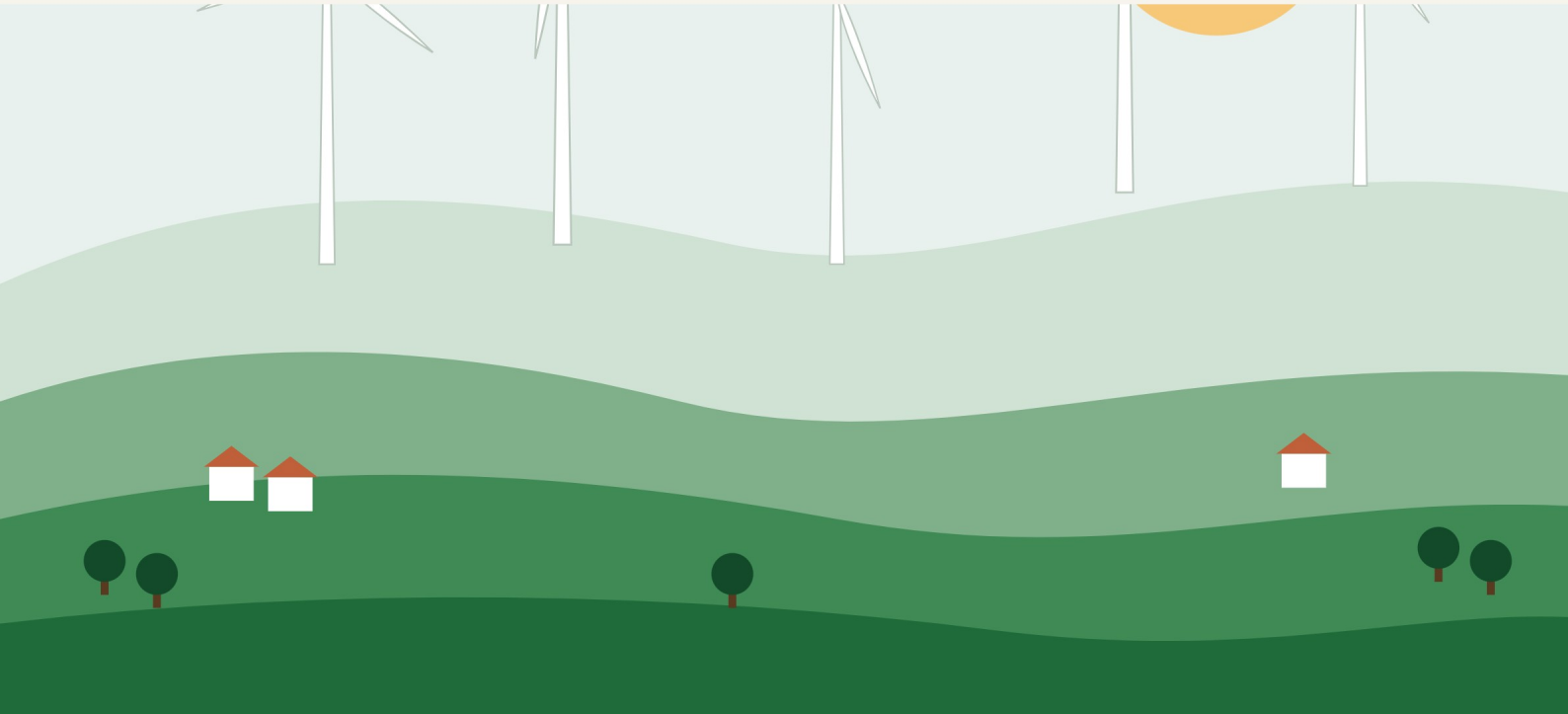
ASOCIACIÓN
VENTO NOSO

DEPUTACIÓN DE LUGO

PROGRAMA DE ASESORAMENTO

Guía práctica sobre parques eólicos

Para propietarios afectados e poboación xeral dos concellos rurais da provincia de Lugo

Índice

Presentación 5

Quen somos e como usar esta guía 6

1. A enerxía eólica en Galicia 7

2. Como se tramita un parque eólico 9

3. Participación pública e alegacións 12

4. Negociar coa empresa promotora 16

5. Utilidade pública e expropiación 19

6. Canon, impostos e compensacións 21

7. Impactos e boas prácticas 23

Preguntas frecuentes 24

Glosario 25

O noso servizo de asesoramento 26

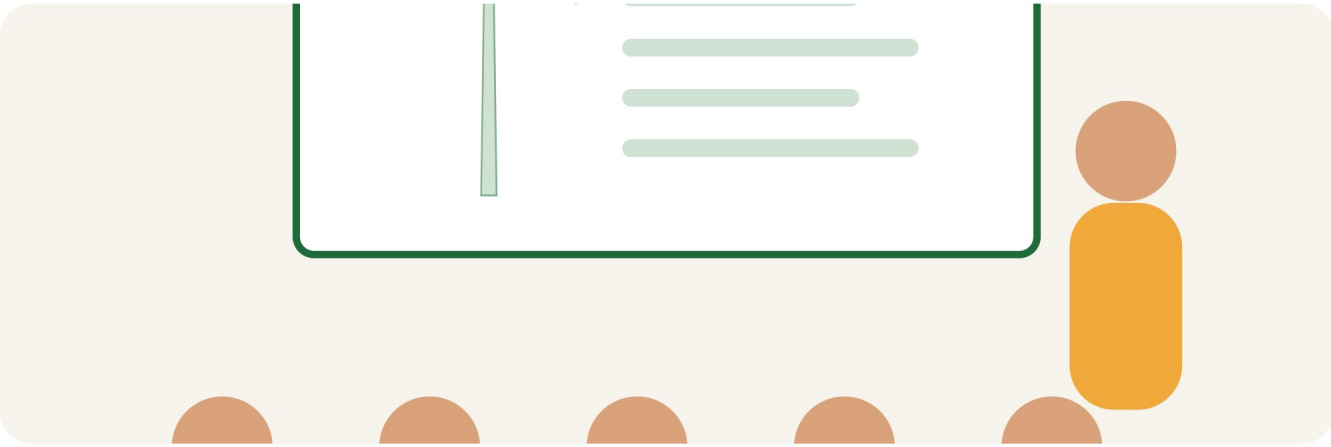
Referencias bibliográficas 27

Presentación

Galicia foi pioneira no aproveitamento da enerxía do vento. Os parques eólicos ocupan montes e terras agrarias de moitos concellos rurais e, con eles, chegan ofertas das empresas, notificacións da Administración e moitas dúbidas.

Esta guía forma parte do **Programa de asesoramento a propietarios afectados e poboación xeral nos concellos rurais da provincia de Lugo na implantación de parques eólicos**, que a Asociación Vento Noso desenvolve coa colaboración da Deputación Provincial de Lugo.

O seu obxectivo é sinxelo: que calquera persoa entenda como se tramita un parque, que dereitos ten e que pasos dar antes de tomar decisións sobre a súa terra.

Quen somos

A Asociación Vento Noso é unha entidade sen ánimo de lucro creada en 2006 que traballa en toda Galicia para promover as enerxías renovables, conservar os recursos naturais e defender os intereses das persoas propietarias de terreos afectados por parques e infraestruturas eólicas.

Como usar esta guía

Acabas de saber dun proxecto?
Comeza polo capítulo 2: como se tramita un parque e onde seguilo.

Queres presentar alegacións?
No capítulo 3 tes o paso a paso, os motivos máis habituais e un esquema.

Tes unha oferta da empresa?
O capítulo 4 explica as fórmulas de contrato e que revisar antes de asinar.

Recibiches unha notificación?
No capítulo 5 explicamos a utilidade pública e a expropiación.

IMPORTANTE
Esta guía é informativa e non substitúe o asesoramento individual. Cada caso é diferente: consúltanos.

CAPÍTULO 1

A enerxía eólica en Galicia

4.020,9 MW

de potencia eólica en 193 parques en funcionamento (Xunta de Galicia, 2025)

40,7 %

da potencia eléctrica instalada en Galicia é eólica (Red Eléctrica, 2025)

60 %

dos parques ten aeroxeradores con máis de 20 anos (Xunta de Galicia, 2025)

Moitos parques antigos están en fase de **repotenciación**: substitúense moitas máquinas pequenas por poucas máis potentes. Ao mesmo tempo, hai novos proxectos en tramitación que afectan a terreos particulares e a montes veciñais.

Quen decide e con que normas

Quen autoriza

A Xunta de Galicia autoriza os parques de ata 50 MW. Os de maior potencia son competencia do Ministerio para a Transición Ecolóxica.

A lei galega

A Lei 8/2009 regula o aproveitamento eólico en Galicia e crea o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental.

O Plan sectorial eólico

Aprobado en 2002, delimita as áreas onde se poden instalar parques. A Xunta está a elaborar un novo plan.

Beneficios para o territorio

A Lei 2/2024 incorpora á avaliación dos proxectos os seus beneficios sociais e económicos para as zonas afectadas.

SITUACIÓN XUDICIAL

Desde 2022 o Tribunal Superior de Xustiza de Galicia suspendeu cautelarmente moitas autorizacións de parques. En agosto de 2025 o Tribunal de Xustiza da UE avalou o procedemento de avaliación ambiental seguido pola Xunta (asunto C-461/24), pero os preitos seguen resolvéndose caso por caso.

CAPÍTULO 2

Como se tramita un parque eólico

1. **Solicitude.** A promotora presenta o proxecto e o estudo de impacto ambiental.
2. **Información pública.** Anuncio no DOG ou no BOE: é o momento de consultar o expediente e alegar.
3. **Informes.** Organismos sectoriais e concellos emiten os seus informes.
4. **Declaración de impacto ambiental.** O órgano ambiental decide se o proxecto é viable e con que condicións.
5. **Autorizacións.** Autorización administrativa previa e de construción e, se se pide, utilidade pública.
6. **Obras e funcionamento.** Construción, posta en servizo e explotación do parque.

Os documentos que debes coñecer

Durante a información pública podes consultar estes documentos. Revísaos con calma: neles está o que afecta á túa terra.

Proxecto

Describe aeroxeradores, pistas, gabias, subestación e liña de evacuación, con planos.

Estudo de impacto ambiental

Analiza os efectos sobre paisaxe, fauna, auga, patrimonio e poboación, e propón medidas.

Relación de bens e dereitos afectados

Lista as parcelas e os titulares afectados. Comproba se as túas están nela.

Declaración de impacto ambiental

Resolución do órgano ambiental que se publica no diario oficial.

Autorización previa e de construción

Permisos que habilitan á empresa para construír o parque.

Declaración de utilidade pública

Permite a expropiación ou a servidume dos terreos se non hai acordo.

Onde seguir un proxecto

- **Diario Oficial de Galicia (DOG) e Boletín Oficial do Estado (BOE):** publican os anuncios de información pública.
- **Sede electrónica da Xunta de Galicia:** permite consultar os expedientes en exposición pública.
- **Rexistro Eólico de Galicia:** recolle información sobre os parques autorizados e en funcionamento.
- **Boletín Oficial da Provincia de Lugo e taboleiro do concello:** anuncios e notificacións de ámbito local.
- **O teu concello:** pode informarte dos proxectos que afectan ao termo municipal.

CONSELLO

Anota sempre o nome do parque, o número de expediente e a data do anuncio. O prazo para alegar comeza a contar o día seguinte á publicación.

CAPÍTULO 3

Participación pública e alegacións

Unha **alegación** é un escrito no que calquera persoa achega á Administración datos, opinións ou obxeccións sobre un proxecto durante o período de información pública.

- Pode alegar calquera persoa ou entidade: propietarios, veciñanza, comunidades de montes, asociacións e concellos.
- Non fai falta avogado nin procurador.
- Presentar unha alegación non ten custo.

PRAZOS

Na avaliación ambiental ordinaria, a información pública dura polo menos 30 días hábiles (Lei 21/2013). Os sábados, domingos e festivos non contan. Comproba sempre o prazo exacto no anuncio.

Alegar, paso a paso

1. **Localiza o anuncio** e anota o expediente e o prazo.
2. **Consulta o expediente:** proxecto, estudo de impacto ambiental e planos, en liña ou presencialmente.
3. **Comproba as túas parcelas** na relación de bens e dereitos afectados.
4. **Redacta o escrito** con motivos concretos e, se podes, con probas: fotos, planos ou escrituras.
5. **Preséntao por rexistro:** na sede electrónica, nunha oficina de rexistro ou en Correos.
6. **Garda o xustificante** coa data e o número de rexistro.
7. **Fai seguimento:** a Administración debe valorar as alegacións antes de resolver.

LEMBRA
Unha alegación ben argumentada e presentada a tempo é a mellor ferramenta para defender os teus dereitos.

Motivos frecuentes de alegación

Afección á propiedade
Ocupación de parcelas, pistas, gabias ou servidumes non xustificadas.

Paisaxe
Impacto visual e efecto acumulado con outros parques próximos.

Fauna e flora
Aves, morcegos, hábitats e espazos protexidos.

Auga e solo
Mananciais, captacións, erosión e movementos de terra.

Patrimonio cultural
Mámoas, castros, camiños tradicionais e bens catalogados.

Saúde e benestar
Ruído, sombras intermitentes e distancia ás vivendas.

Efectos acumulativos
Varios parques que comparten liñas ou subestacións.

Erros no expediente
Titulares, superficies ou datos catastrais incorrectos.

Esquema dunha alegación

DESTINO	Órgano que figura no anuncio de información pública.
DATOS	Nome, DNI, enderezo e, se é o caso, a quen representas.
EXPÓN	Nome e expediente do proxecto, diario e data do anuncio, e a túa relación co proxecto.
ALEGACIÓNS	Unha por punto, numeradas, cos motivos e as probas.
SOLICITA	Que se teñan en conta as alegacións e o que pides: modificar o trazado, denegar a autorización...
PECHE	Lugar, data e sinatura.

AXUDÁMOSTE

Podemos revisar contigo o expediente e axudarte a redactar a túa alegación.

CAPÍTULO 4

Negociar coa empresa promotora

Antes de asinar nada

- As empresas adoitan contactar cos propietarios moi cedo, ás veces antes de que o proxecto sexa público.
- Desconfía das présas: o que asinas hoxe pode vincularte durante décadas.
- Os precontratos, opcións e cartas de intencións tamén obrigan.
- Nos montes veciñais en man común, a decisión correspóndelle á asemblea de comuneiros.
- Se hai varios herdeiros ou cotitulares, todos deben estar informados.

Fórmulas de contrato habituais

Arrendamento

Cedes o uso da terra a cambio dunha renda periódica. Segues sendo propietario.

Dereito de superficie

A empresa pode construír e ser dona das instalacións durante un tempo. Ao remate, retíranse ou pasan ao propietario, segundo o pactado.

Servidume

Permite pasar ou voar con liñas, gabias ou camiños a cambio dunha indemnización. A parcela segue sendo túa, con limitacións.

Compravenda

Vendes a parcela e perdes a propiedade a cambio dun prezo único.

TEN EN CONTA

Non hai unha fórmula mellor sempre: depende da parcela, da duración e das túas necesidades. Compara antes de decidir.

Lista de comprobación do contrato

Antes de asinar, comproba que o contrato recolle con claridade estes puntos:

- ✓ Partes e parcelas ben identificadas, con referencia catastral.
- ✓ Duración, prórrogas e causas de resolución.
- ✓ Contía, forma de pagamento e actualización anual.
- ✓ Pagamentos durante a tramitación, aínda que o parque non se constrúa.
- ✓ Superficie ocupada por aeroxeradores, pistas, gabias e liñas.
- ✓ Indemnización por danos en cultivos, arborado, peches e camiños.
- ✓ Quen paga impostos e gastos de notaría e rexistro.
- ✓ Posibilidade de ceder o contrato a outra empresa.
- ✓ Desmantelamento e restauración do terreo ao final.
- ✓ Que pasa se o parque se repotencia.
- ✓ Cláusulas de confidencialidade e exclusividade.
- ✓ Como se resolven os conflitos.

CONSELLO
Pide sempre unha copia do contrato completo e lévaa a un asesor antes de asinar.

CAPÍTULO 5

Utilidade pública e expropiación

Os parques eólicos poden obter a **declaración de utilidade pública**. Isto permite á empresa pedir a expropiación dos terreos ou a imposición dunha servidume cando non chega a un acordo cos propietarios.

Que pode implicar

- ✓ Expropiación do pleno dominio das parcelas necesarias.
- ✓ Servidume de paso aéreo ou subterráneo para liñas e gabias.
- ✓ Ocupación temporal de terreos durante as obras.

BO SABER
O acordo amigable coa empresa segue sendo posible en calquera momento do procedemento.

O procedemento, paso a paso

1. **Información pública dos bens afectados:** podes alegar erros e opoñerte á ocupación.
2. **Urxente ocupación:** a utilidade pública dun parque leva implícita a necesidade e a urxente ocupación (Lei 24/2013).
3. **Actas previas á ocupación:** levántanse no terreo; podes ir acompañado de peritos e notario.
4. **Depósito previo e indemnización por rápida ocupación:** despois, a empresa pode ocupar os terreos.
5. **Folla de aprecio:** presentas a túa valoración motivada e a beneficiaria acéptaa ou responde coa súa.
6. **Xurado de expropiación:** se non hai acordo, fixa o xustiprezo.
7. **Pagamento e recursos:** o xustiprezo págase cos xuros correspondentes e pódese recorrer ante os tribunais.

CAPÍTULO 6

Canon, impostos e compensacións

Canon eólico

Tributo ambiental galego que pagan os titulares dos parques en función do número de aeroxeradores. Créao a Lei 8/2009.

Fondo de Compensación Ambiental

Nútrese do canon e repártese entre os concellos afectados polos parques e as súas liñas de evacuación.

Beneficios sociais e económicos

Coa Lei 2/2024, os promotores asumen compromisos de beneficios para o territorio, que se valoran na avaliación dos proxectos.

O que cobra o concello

IBI
Os parques tributanse como bens inmobles de características especiais (BICE).

ICIO
Imposto sobre construcións, instalacións e obras, ao construír o parque.

IAE
Imposto sobre actividades económicas da empresa titular.

Taxas
Por licenzas e outros servizos municipais.

E as túas rendas?

- ✓ A renda dun arrendamento tributase no IRPF como rendemento do capital inmobiliario.
- ✓ A venda ou a expropiación dunha parcela pode xerar unha ganancia patrimonial.
- ✓ A constitución dunha servidume adoita tributar tamén como rendemento do capital inmobiliario.

CONSELLO
Consulta cun asesor fiscal antes de asinar: o tratamento tributario pode cambiar moito o resultado final.

CAPÍTULO 7

Impactos e boas prácticas

Paisaxe
Visibilidade desde os núcleos e efecto acumulado.

Fauna
Risco de colisión de aves e morcegos.

Ruído e sombras
Distancia ás vivendas e medidas correctoras.

Auga e solo
Pistas, gabias e movementos de terra.

Patrimonio
Xacementos e camiños tradicionais.

Usos do monte
Compatibilidade con gandaría e forestal.

AO FINAL DA VIDA ÚTIL
A normativa esixe garantías para desmantelar o parque e restaurar o terreo. Comproba tamén o que di o teu contrato sobre o desmantelamento e a repotenciación.

Preguntas frecuentes

Estou obrigado a asinar coa empresa?
Non. Se o parque obtén a utilidade pública podería pedirse a expropiación, pero terías dereito a unha indemnización e a defender a túa valoración.

Se non son propietario, podo alegar?
Si. A información pública está aberta a calquera persoa ou entidade.

Cobrarei aínda que o parque non se constrúa?
Depende do contrato: algúns prevén pagamentos durante a tramitación. Revísao antes de asinar.

Que pasa se vendo unha parcela xa arrendada?
Depende do contrato e de se está inscrito no Rexistro da Propiedade. Consulta antes de vender.

Quen paga o IBI da miña parcela?
O propietario, salvo que o contrato diga outra cousa.

Canto dura un parque?
A vida útil dos aeroxeradores adoita superar os 20 anos, e os contratos poden prever prórrogas e repotenciacións.

Glosario

Aeroxerador
Máquina que transforma a enerxía do vento en electricidade.

Avaliación de impacto ambiental
Procedemento que analiza os efectos dun proxecto no medio.

DIA
Declaración de impacto ambiental: resolución do órgano ambiental.

Folla de aprecio
Valoración motivada dos bens que presenta cada parte.

Poligonal
Liña que delimita a área ocupada por un parque eólico.

Servidume
Dereito de paso ou uso sobre unha parcela allea.

Alegación
Escrito con datos ou obxeccións presentado na información pública.

Canon eólico
Tributo ambiental galego sobre os parques eólicos.

Expropiación forzosa
Privación da propiedade por utilidade pública, con indemnización.

Información pública
Período no que calquera persoa pode consultar o expediente e alegar.

Repotenciación
Substitución de aeroxeradores antigos por outros máis potentes.

Xustiprezo
Valor que se paga ao propietario na expropiación.

O noso servizo de asesoramento

Vento Noso ofrece asesoramento técnico e xurídico personalizado a propietarios, veciñanza e colectivos dos concellos rurais da provincia de Lugo.

asociacionventonoso@gmail.com

981 530 500

www.ventonoso.com

Rúa Doutor Maceira, 13 baixo, Santiago

Que traer á consulta

- ✓ DNI e datos de contacto.
- ✓ Referencias catastrais ou escrituras das parcelas.
- ✓ Ofertas, contratos ou precontratos recibidos.
- ✓ Notificacións e anuncios (DOG, BOE, concello).
- ✓ Fotos ou planos que poidan servir de proba.

Referencias bibliográficas

1. Galicia. Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental. *DOG* núm. 252, do 29 de decembro de 2009.
2. Galicia. Lei 2/2024, do 7 de novembro, de promoción dos beneficios sociais e económicos dos proxectos que utilizan os recursos naturais de Galicia. *DOG* do 11 de novembro de 2024.
3. Galicia. Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia.
4. Xunta de Galicia. *Plan sectorial eólico de Galicia*. Aprobado polo Consello da Xunta o 5 de decembro de 2002.
5. España. Lei 24/2013, do 26 de decembro, do sector eléctrico. *BOE* núm. 310, do 27 de decembro de 2013.
6. España. Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental. *BOE* núm. 296, do 11 de decembro de 2013.
7. España. Real decreto 1955/2000, do 1 de decembro, polo que se regulan as actividades de transporte, distribución, comercialización, subministración e procedementos de autorización de instalacións de enerxía eléctrica. *BOE* núm. 310, do 27 de decembro de 2000.
8. España. Lei do 16 de decembro de 1954 sobre expropiación forzosa. *BOE* núm. 351, do 17 de decembro de 1954.
9. España. Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas. *BOE* núm. 236, do 2 de outubro de 2015.
10. España. Lei 27/2006, do 18 de xullo, pola que se regulan os dereitos de acceso á información, de participación pública e de acceso á xustiza en materia de medio ambiente. *BOE* núm. 171, do 19 de xullo de 2006.
11. Unión Europea. Directiva 2011/92/UE, do 13 de decembro de 2011, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente (modificada pola Directiva 2014/52/UE).
12. Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Sentenza do 1 de agosto de 2025, asunto C-461/24, ECLI:EU:C:2025:620.
13. Red Eléctrica (2026). Nota de prensa sobre o sistema eléctrico de Galicia en 2025.
14. Xunta de Galicia (2025). Notas de prensa sobre o sector eólico galego (28 de abril de 2025 e XII Xornada Eólica Wind Galicia 2025).
15. Asociación Vento Noso (2023). *Programa de asesoramento a propietarios afectados, e poboación xeral, nos concellos rurais da provincia de Lugo na implantación de parques eólicos*. Memoria do proxecto.

Infórmate antes de decidir sobre a túa terra

Esta guía forma parte do Programa de asesoramento a propietarios afectados e poboación xeral nos concellos rurais da provincia de Lugo na implantación de parques eólicos, que desenvolve a Asociación Vento Noso coa colaboración da Deputación Provincial de Lugo.

asociacionventonoso@gmail.com · 981 530 500

www.ventonoso.com

ASOCIACIÓN VENTO NOSO

Programa subvencionado pola DEPUTACIÓN DE LUGO